

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta, — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Usoda slovenske knjige.

Zgodovina naše mlade literature je zabeležila imena nekaterih mož, ki so si za vse čase pridobili žalostno slavo Herostrata, in mej katerimi zavzema prvo mesto uničevalec Prešernove literarne zapuščine, Dagarin. Teh mož se bo slovenski narod vedno z gnevom in srdom spominjal, in ta imena mu vedno iznova kažejo, kako fanatični sovražniki duševne svobode in narodne umetnosti so mu vzrasli izmed katoliške duhovščine.

Teh duhovniških zelotov Hrenovega in Dagarinovega kroja, ki pripadajo preteklosti, smo se nehoté spominjali zadnje dni, ko smo čuli in čitali o usodi najnovejše slovenske leposlovne knjige, če prav odkritosrčno priznamo, da se ta slučaj ne da postavljati v isto vrsto s Prešeren-Dagarinovim.

Slučaj je naslednji: Pred nekaj tedni izšle so Cankarjeve pesmi „Erotika“. Nekaj dni potem, ko so bile naznanjene, so tudi že popolnoma pošle. Zaman je bilo vse popraševanje po njih, pač pa se je raznesla govorica, da je vso zalogo Cankarjevih pesmij kupil visok cerkveni dostojanstvenik, in da se z duševnimi proizvodi mladega slovenskega pesnika kurijo peči v knezoškofijski palači.

Mi tem govoricam tudi še tedaj nismo verjeli, ko so našle pot v razne liste, dokler nismo z avtoritativne strani dobili potrditve, da se je govorila in pisala suha resnica.

Presvetli gospod knezoškof dr. Jeglič je v resnici kupil vso zalogo Cankarjevih pesmij. Samo karih tristo izvodov je bilo razprodanih mej občinstvo, vsi ostali, nekaj nad sedemsto, pa so bili prenešeni v knezoškofijsko palačo, in da jih tam ne bodo hranili, nego uničili, o tem pač ni dvoma.

Formalno se gospodu knezoškofu ne more ničesar očitati. Kar je storil, je imel pravico storiti; on je Cankarjeve pesmi kupil in jih je plačal, in nihče se nima za to brigati, kaj je s to svojo lastnino storil.

In če je kupljene izvode Cankarjevih pesmij na grmadi sežgal, mu tudi tega ni mogel nihče prepovedati in ga radi tega ne more nihče klicati na odgovornost.

Nasprotno pa tudi prevzvišeni gospod knezoškof ne more nikomur odrekati pravice, da izreče o njegovem koraku svoje mnenje. In mi se poslužujemo te pravice ter povemo odkritosrčno, da je postopanje gospoda knezoškofa v tem slučaju bilo jako malenkostno in tesnosrčno. Vsebina Cankarjevih pesmij nikakor ni taka, da bi se mogel kdo ob njih spodbikati, a če se zdi prevzvišenemu gospodu knezoškofu potrebno, da zatre te prvence mladega talenta, potem mora obsoditi na grmado vso slovensko literaturo, izvzemši samo spise borinirane zelota Jerana. Tako stališče pa je gotovo sila netolerantno in uprav čudovito ozkosrčno. Sicer pa naj bo prevzvišeni gospod knezoškof prepričan, da on nima toliko denarja, da bi mogel pokupiti, kar zamorejo natisniti dandanašnji stroji in prepričan naj bo, da tudi z denarjem ne zaduši svobodne slovenske literature, dokler bo še kaj svobodne slovenske inteligence.

A kaj naj rečemo o postopanju založnikovem? Presenetilo nas je! Kaj tacega bi pač ne bili pričakovali, najmanj od materialnega popolnoma neodvisnega in svobodomiselnega moža. To si je založnik moral vendar misliti, da mu Cankar svojih pesmij ni dal v zalogo samo zato, da jih proda gospodu knezoškofu, da naredi z njimi hitro in dobro kupčijo, ampak zato, da jih spravi mej občinstvo.

Že to, da je založnik vso zalogo Cankarjevih pesmij prodal gospodu knezoškofu, zasluži ostro grajo. Čuje se pa celo, da se je založnik zavezal, da teh pesmij sploh več ne izda. Nam podrobnosti pogodbe mej založnikom in pisateljem niso znane. Toda, ako si je založnik pridobil vse avtorske pravice do Cankarjevih pesmij in ima torej samo on pravico, da te pesmi novič izda, in ako se je nasproti gospodu knezoškofu zavezal, da jih več ne izda in jih toraj popolnoma zatre, potem je to

sicer kupčijsko in zakonito dovoljeno ali vzlic temu kramarsko nizkotno in skrajno nehonestno.

Usoda Cankarjevih pesmij nam kaže, kako neprijazen veter piha iz cerkvenih krogov proti slovenski literaturi, in to nas mora svariti in obuditi našo opreznost. Svobodna literatura je jeden najvažnejših faktorjev v našem narodnem življenju, in zato je naša dolžnost, da jo z vsemi silami, z vso odločnostjo, in če treba tudi z vso brezobzirnostjo čuvamo in branimo, če treba tudi proti gospodu knezoškofu.

V Ljubljani, 13. aprila.

K položaju.

Posl. Posch, ki je bil že od l. 1877. člen državnega zbora, je v poslednji seji štajerskega deželnega zbora izjavil sledeče: „Mi Nemci stavimo svoje predloge, ki so za sedaj te: odpravijo naj se jezikovne naredbe, uravnajo in urede naj se parlamentarne razmere, reši se naj ustavnim potom jezikovno vprašanje s pripoznanjem nemščine državnim jezikom oziroma jezikom sporazumljenja, in dožene naj se ustavna, za našo polovico ugodna nagodba“. Nemci naj opuste obstrukcijo v državnem zboru in večina njihovih zahtev se jim gotovo izpolni. S pretiranostjo in trmoglavostjo pa ne dosežejo ničesar. — „Linzer Volksblatt“ piše, da na nedeljski konferenci nemških zaupnikov Gorenja Avstrijska ni bila zastopana. S tem so liberalni in nemško nacionalni poslanci sami priznali, da se ne smatrajo poklicanimi, zastopati to deželo, katero zastopa katoliška narodna stranka. Opozicijonci se torej ne smejo širokoustiti, da zastopajo avstrijsko nemštvo. — „Narodni Listy“ poročajo mnenje nekega člana izvrševalnega odbora desnice o položaju in o odreditvi seje desničarskih voditeljev: Preložitev obžalujem iz raznih vzrokov. Mnogi izmed nas so priznali soglasno, da je tak shod potreben ne le z ozirom na levico ali na vladu, ampak zato, da morejo legitimirani voditelji desnice na zunaj manifestirati, da večina še obstoja in da hoče

ostajati še v bodoče. Nikdar ni bil ugodnejši čas za tako manifestacijo, kajti dispozičije so pri vseh desničarskih strankah kar najboljše. Tudi poljski klub in katoliška narodna stranka sta desnici zvesta, in so se vse nade levece glede teh dveh strank razkadile v nič. Voditelji desnice bi bili torej izjavili, da se večina tekom dveh let ni prav nič spremenila, da je dogodki niso omajali, ampak še bolj utrdili. Poleg tega bi bilo možno, z ministerstvom razgovoriti se o njega načrtih in o njega razmerju do desnice. Toda to ni glavna stvar, nego potrebno je novo dokumentiranje obstoja trdne desnice.

Razpust nemškonacionalnih in protestantovskih društev.

Z neverjetno brezbriznostjo je gledala Thunova vlada fanatično agitiranje in brezobzirno rovanje izdajalskih Wolfovcev; ves svet se je že čudil, da ne poseže vlada v to, obstanku, miru in ugledu Avstrije skrajno nevarno delovanje. Sedaj pa se je vendarle — že precej pozno — zdramila vlada iz svojega samomorskega spanja ter je razpustila četvero največjih in najvažnejših društev nemških nacionalcev in protestantov na Dunaju. Vsa ta društva so podpirala protiavtstrijsko propagando ter delala z geslom „Proč od Rima!“ za najtesnejše priklapljenje avstrijskih nemških dežel k Prusiji. Značilno za najnovejšo versko gibanje je, da je pri blagoslovljenju nove evangelske cerkve v Währingu na Dunaju celo višji cerkveni svetnik resno svaril pred verskim prestopom iz političnih in ne iz verskih vzrokov! Večina nemških poštenih časopisov odobrava razpust omenjenih društev ter se nadeja, da bode Thun odslej energičnejši.

Diplomatski škandal.

Glasilu bivše (Stojlove) bolgarske vlade, „Mir“, je prineslo te dni senzacionalno vest, da so diplomatskemu zastopniku Bolgarije na carigradskem dvoru, Markovu, zasegli in zapečatili v njegovi odsotnosti vsa pisma, ker ga baje sumijo veleizdajstva in zvez s Turčijo. Markov je že več mesecev prosil

LISTEK.

Pri potoku.

(Spisal Iv. Pucelj.)

Mlad sem še, zdrav tudi in življenje me neizrečeno veseli. Posebno veselje in nagnenje imam do dobrega vina, lepe ženske in lova; znanci pa trdijo, da so to moje najgrše strasti, ki me prav gotovo še ugonobe.

Toda malo se menim za trditve znancev in prijateljev!

Oni dan sem se potikal po gozdu.

Lep, jasen dan je bil, in dobrotno solnce mi je ugodno, razkošno grelo poskočne ude.

Brez namena sem stopical po ozkih, izhopenih stezah, se prerival po malih smrečjih goščavah, dalje zopet po trnjevih obrastih in ob grmovih oprezno in rahlo, dalje in dalje.

Na prisolčnih planotah sem zopet obstal, sedel na nizek porobek in čakal, da mi poide dan...

Ko pa sem se vračal domov ob levi strani gozda po srednji stezi za potokom, sem ondu nagloma obstal, odprl čude se usta in bulil na površino nemirnega potoka svoje oči.

Bile so štiri po številu, po sunanosti

pa najlepše, kar jih ustvaril Bog nam v zabavo in razvedrilo.

Jasen, topel dan in skrivni, za kopanje ugodni kotiček med gostimi, mladimi jelšami jim je očividno prijal. Bile so videti vesele in radovoljne, prav zato menda so se vedle tako razposajeno.

Plavale so vse štiri gori nasproti vodi ponosno in veličastno, da sem se kar divil tej ošabnosti, potem so se razposajeno obrnile, poškopile druga drugo in se razmaknile na vse kraje. Zdaj pa zdaj se je katera postavila na glavo, ter brcala po zraku s svojimi nožicami.

Glasovi, ki so izražali zadovoljstvo in veselje, so bili oskromni, tihi, pridušeni, in pri vsej razposajenosti in nebrzdanosti so se neznansko lahko krotile, boječ se, biti preglasne, da bi jih to ne izdalo radovednemu, poželjivemu ušesu in pogubnim očem.

Stal sem nepremično, kakor okamenel, ter si pasel oči in srce. In strast vzbujena in nebrzdana mi je plala kri burno po žilah.

Stopil sem par korakov bližje in previdno, lahko odgrnil košato jelšovo vejo, da sem si ložje pasel vzbujeno radovednost pri pogledu na prožne, gibke, mlade ude... Dušil in krotil sem sopenje, da ne bi spričal svoje nepotrebne prisotnosti, ker to bi mi moglo pokaziti in odtegniti ves užitek.

Moj Bog, to so bili lepi trenutki!

In v poželjivi duši so se mi porajali vzdihli: „Oh, če bi jih mogel... ta vžitek... če bi mogel vsaj dve“...

Vzdrhtel sem, in srce mi je nemirno bilo.

One me ves čas niso opazile. Ne-skrbno so brodile in kalile vodo, se dražile, škropile in pehale po vodi iz plitvega na globoko, iz globokega na plitvo.

Kadar je zašuštel od vetra zmajano temnozeleno jelšovo listje, obračale so vse štiri male, drobne, lične glavice okrog sebe in skrbno motrile z zvedavimi, črnimi očmi okolico, ko pa so se uverile, da ne preti prav nikaka opasnot, so se spet udale nadaljnemu razveseljevanju...

In pri vsakemu burnejšem gibanju mi je vstal nemiren strah v prsih, boječ se, da bi mi ne ušle.

V kakem drugem položaju bi tako vznemirjen ne mogel niti sekundo biti miren, a tu sem slonel minute in minute, četrt, morda celo pol ure...

Bil sem srečen, zadovoljen v onem trenutku in le samo to sem si še želel, da bi bil kdo mojih znancev v onem času pri meni, da bi se še kdo drugi napajal in se naslajal s temi vžitki!

Ko pa so postale nemirne, in sem se začel bati, da imajo dovolj kopeli, sem se odločil.

Pomeril sem in izprožil... potem naglo še enkrat...

S prvim strelom sem zadel največjo, z lepim sivim, lesketajočim se perjem nakiten divjo raco, tri manjše pa so mi ušle...

Ulomki.

(Spisal Sevnica.)

Bismarck in Caprivi.

Kolikor je tehtala Bismarckova ženjalnost, toliko je tehtala Caprivina poštenost.

Obrazotvornost.

Vsaka nova generacija pokaže precej pri svojem nastopu, da ji primanjkuje domišljije, zakaj povsodi se trudi posnemati umirajočo generacijo.

Imenitna družba.

V B. je živel mož, ki ni bil nič in ni imel nič, a ko je podedoval po stari bogati teti 100.000 gld., ga je kar nakrat vse čislalo in se mu dobrikalo, dasi ga je prej imenitna družba popolnoma prezirala, zakaj imenitna človeška družba vedno upa na uživanje bogatstva bogatašev, in le to upanje upliva na sodbo in vedenje imenitne družbe.

Sreča in neumnost.

Tem manje človek premišljuje, tem srečnejši je, tem neumnejši, tem manje misli, torej najneumnejši je najšrečnejši.

za svoj odpust, toda vžlic vsemu prigananju mu Grekovo ministerstvo ni dalo odpusta. Govori se, da ga knez Ferdinand ni hotel pustiti v Sredec, ker se je bal, da se zveže Markov z njegovimi osebnimi sovražniki. Markov je bil baje svoj čas intimen prijatelj knezov, zato ga je hotel knez siloma zadržati v daljnem Carigradu. Ker pa je Markov začel končno groziti, da zapusti svoje mesto brez odpusta, se mu je iz Sredca naznanilo, naj pride domov, kjer ga sprejme knez v avdijenci. Ko pa je došel Markov v Sredec, je bil knez v Plovdivu, odkoder ga ni bilo ves teden. Maj tem pa je odpotoval sekojski šef zunanega bolgarskega ministerstva, Pasarov, v Carigrad ter je v Markovi poslaniški pisarni zapečatil vsa njegova privatna in službena pisma. Potem šele je sprejel knez Markovo demisijo ter poslal v njegovi družbi v Carigrad šefa knežje pisarne, Dobroviča, da odpečati, pregleda in izbere Markova pisma. Markov se poteza za opozicijski mandat, in baje mu je zagadelj vzela vlada vsa nevarna pisma. Govorica o izdajstvu Markova pa je le dvorna intriga.

Poulični boj v Bukarešti.

V nedeljo, 9. t. m. so se pripetili v Bukarešti, rumunski prestolici, veliki izgredi in krvavi poulični boji. Vzrok sta bili skupščina liberalne stranke in skupščina opozicije. Ker se je policija bala boja med temi strankarji, je zaprla ulice ter branila opozicijskalcem, da bi šli razgrajati pred klub konservativcev. To je razburilo množico, da je napadla s kamenjem policijo, ki se je morala umakniti. Tudi vojaštvo in orožništvo ni opravilo z lepa ničesar, nego so se naskoki množice ponavljali z vedno večjo srditostjo in brezobzirnostjo. Ko je hotelo vojaštvo z bajoneti razgnati ljudi, se je vsula nanj toča kamenja in krepelcev. To je bil začetek boja. Vojaštvo ni streljalo, pač pa rabilo sablje in bajonete ter je ranilo mnogo ljudi. Toda izgredniki se niso hoteli umakniti. Grozoviti vik in krik je oril po bukareških ulicah, kjer so se borile posamezne skupine izgrednikov z vojniki. Končno pa je pripeljala policija brizgalnico ter so z mogočnimi žarki vode začela škropiti borilce, in se je narod raztekel na vse strani. Vžlic temu pa je kabinet Sturde demisioniral, ter sestavi menda Statescu novo ministerstvo, ki pa bo tudi liberalno, kakor je bilo Sturdzovo.

Dopisi.

— Iz Poljanske doline, 9. aprila.

Pardon! Takt pa imamo, takt! To se mora pripoznati Poljancem in sploh vsakemu iz naše doline. Mi se ne oglašamo posamezen v listih, tudi ne cela vas naenkrat za-se, — to bi bila sramota našemu ponosu, — ampak cele doline, vsaka vas posebej, in to isti dan, pa še celo po vrsti, kakor leže vasi po dolini. S tem imponiramo v „Slovenec“, tistemu pa, ki se upa nas dražiti, naj bode to v svarilo, da ga zmanemo v prah! Tako nekamo je sanjaril v „Slov.“ novi načelnik poljanske posojilnice, doma raz Luže, z ostalimi kompanjoni ter prijavil celo rajdo odgovorov in pojasnil kar po vrsti: iz Poljan, raz Šiške-Dobrave, Trebiže-Leskovec, itd. Njemu pač ne more še nihče kaj stvarnega oporekati, ker se je zlezel šele v 40 danskem postu in postal goden za načelnika. Zato se je čutil varnega, da se oglasi. Glavno ost svojih odgovorov je obrnil proti dopisniku, pri tem pa speljal samega sebe na limanice. Kar naravnost pove, kaj je glavni namen njegovega delovanja. Dopisnika sprašuje: „Ali ga že tako peče, ker s svojimi ne more pojesti sadu tujega truda?“ Vprašam vas mirno, načelnik: Ste li še tako naiven, še tako mlad in otročji, da ne veste, kaj se mora narediti s prebitkom, če ga ima posojilnica? O kakem „rezervnem fondu“ gotovo še niste slišali ničesar? Sami pripoznate torej, da si razdeli prebitek načelnistvo kot nagrado „za trud“ z odborom mej seboj. Tako urejene posojilnice še nisem videl in tudi ne slišal o kaki; se ve pri nas v Poljanski dolini je to mogoče, ker se nihče ne zveni za vaše gospodarstvo in vam ne gleda na prste. Še miška se dela ponosno in se šopiri, kadar ni mačke blizu. Da se poplača posameznim odbornikom trud za njihovo delovanje, razume se samo ob sebi, ker je vsako delo vredno plačila. Baje še mačka ne ogleda zastoj škofa. Da bi se pa s prebitkom tako gospodarilo, mi je nejasno. Ne veste-li, da

je vsaka posojilnica tem močnejša in zanesljivejša, čim večja so njena varnost, garancije in „rezervni fond“? Kako nastopite tedaj, če se vam večkrat taka pripeti, kakor se je na pr. ravno pri umrlem Lojzetu? Pokojnik je spal že precej časa v grobu, pa odborniki so vendar še klicali o njem v pričo drugih načelnikov: „Proketo, sedaj pa imaš hudiča, in vidiš, koga si imel za Boga!“ Upanje je čedna lastnost. Kako ste preboleli to prasko in jo vi celili, o kateri so divkali vrabci v bližnjem mestu, že sami veste. Revizorji vas obiskujejo — toda premalo — in vendar se zamore pripetiti kaj jednakega? Da bi mogle take razsvetljene glave slabo gospodariti, zdi se vam nemogoče, ker ste preveč zaljubljeni v svojo modrost in verujete, da ste nezmožljivi. Sprašujete po neredu? Zakaj niste mogli sestaviti računov za pretečeno leto, ko je bil vendar 28. decembra 1898. leta revizor pri vas? Kaj ne, kako neki, ko ni bilo še za leto 1897. vse v redu, kar vas je moral še le revizor spomniti. Zakaj niste poslali računov do 8., ali vsaj do 15. januarja okrajnemu glavarstvu in Kranju v pregled? Trikrat najmanj vas je moralo ono opozoriti pisмено radi računov. Načelnik je skoro osivel med tem časom. Letal in pisal je gori in doli, sem in tja, kakor bi norel. Celó sam se je izražal jako skeptično o svojem stališču. In radi tega se hudujete nad dopisnikom? Blage duše, ki ne poznate krščanskega odpuščenja! V tej stiski ste se obrnili na centralo klerikalnih posojilnic v Ljubljani, da vas reši. Tudi tam niso bili koj kos vaši nalogi. Stvar se je vlekla dalj nego mesec dni. Poslali ste vse dokumente v Ljubljano, in vendar so se oglašali od tam z vprašanjem za vprašanjem: „Kje to? Kam to? Zakaj to?“ Da je res tako, priča odbor sam. Gotovo se še spominja, kdaj, kje, in pri kateri priliki je to govoril. Zakaj se kliče vlada na pomoč? Klicala se še ni in se tudi ne bode, ker vas zna mogoče sama zasačiti. Šele v drugi polovici februarja se vam je posrečilo, da so sestavili račun v Ljubljani. Na kak način? Vsakega mine enkrat potrpežljivost, in tudi vlado bode, če jo bode hoteli voditi večkrat za nos. Potem se še čudite, če zine kak odbornik v pričo drugih kako besedo o vašem slabem gospodarstvu? Odborov člen je sam rekel, kar pa jaz „nisem mislil, še manj pa na glas govoril“. Ne zdi se mi prav, da se posojuje vsakomu, posebno še takim, ki so že pri koncu in kjer ni popolnoma varno. Zakaj mečete pesek sami sebi v oči in dolžite potem druge, da so ga vam metali? Vsaj jezike držite za zobmi, če je vam tako hudo pri srcu! Razločka tudi ne delate mej menoj in seboj? In vendar že sedaj kričite po gostilnah „Narodovcem“, kar jih je šlo vam na limanice, da bodo morali voliti pri prihodnjih občinskih volitvah z vami, če ne pa naj vrnejo posojila. Nili to strankarsko delovanje, da hočete vzeti dolžniku lastno prepričanje, da mu posodite samo iz tega namena, da mu nastavite pri volitvah — kakor so postavili posamezni bahači vaše stranke zadnja leta — nož na vrat, in mu zakličete: „Zataji svoje prepričanje, ali pa vrni posojilo!“ — „Kdaj se je posodilo 3000 gld. na bajto, ki je vredna 2000 gld. in na katero je bilo vknjiženega dolga že tudi 2000 gld.“ Sprašujete dopisnika in zahtevate odgovora. Ne vem, ali ste tako odprti glav, da prečitete kar pet besedij naenkrat, pa štri v istem hipu požrete, ali pa ste tako maloumni, da ne razumete dveh logičnih stavkov. V odgovor naj vam zadostuje že enkrat objavljeno: „Na jedni bajti je že tako vknjiženega dolga 2000 gld., torej toliko, kakor je vredna; za drugo pa ne da nihče 2400 gld.“ Mislim, da je povedano dovolj jasno. Je-li pri vas mogoče, da se še lahko vknjiži 2000 gld. na bajto, ki je vredna samo 2000 gld.? Modre glave poljanske posojilnice, v katerih se zamore roditi jednaka nesmisel! — Odgovor na „pojasnila“ konsumnih društev sledi v kratkem!

Iz selške okolice 10. aprila. Naši preljubi stari Kranjci so menda takrat, ko je Bog delil neslogo, kratkovidnost in slepo podložnost brez vsacega prepričanja, zaklicali v svoji pozabljivosti dvakrat: Tukaj. Tako se maščuje ta pozabljivost nad nami Slovenci, sosebo pa nad Kranjci; in ni ga menda kraja na Kranjskem, kjer bi se mogli pobahati, da nimajo dveh strank, kateri sta v boju za življenje in smrt. Prav zanesljivo pa se lahko reče, da no-

bena ni angeljsko popolna, četudi ji je voditelj kdorkoli hoče. V naši občinski selski občini sta tudi dve stranki, kateri se bojujejo za življenje in smrt, svojo radikalnost pokazali sta pri zadnjih občinskih volitvah. Stranki sami nimata nobenega političnega stališča, pač pa čisto lokalni pomen boja. Ne bomo devali na tehtnico posameznih stremeljenj jedne ali druge stranke, temveč kar na kratko bomo pripoznali, da je imela slabejša stranka v enem oziru prav čisto neovržno pravično zahtevo. Občina Selca ima približno okoli 6000 duš. Župnije so štiri s petimi duhovniki. To še gre primeroma, dasiravno ima župnija Selca prav težaven in obširen okoliš. Če pa primerjamo število šol in učnih oseb, uvidimo, da so v občini tri šole s štirimi učnimi močmi in 400 otrok, ki hodijo v te tri šole. Če primerjamo druge kraje z ravno toliko prebivalci, nedostaje v občini še troje šol, ki so sicer že projektirane, pa se bodo zidale nevesekdaj. Res je, da so nekateri kraji tako oddaljeni, da jih ni mogoče všolati, k večjemu par dni v tednu. Pustimo slednjič dve šoli, kateri za silo funkcionirata, in recimo, da je vsaj jedna še potrebna. V tem slavnem času, ko bistre glavice snujejo konsumna društva in druge take potrebne zavode in zadrage, menda ne bode treba šole povdarjati, kako koristna in potrebna je šola. Važno njeno vedo ceniti vsi omikani in drugi omiko želeči ljudje. Kdor pravi, da se lahko izhaja brez šole, ta ima gotovo napačne nazore. In ravno v naši dolini niso ljudje kar nič preveč izšolani. Svet napreduje, slabo tistim, ki zaostajajo. To pa velja v selski dolini sploh in ne samo v selski občini. Že tako imajo nas Slovence za nevedne, neumne stvore božjega stvarstva, ni čudno tedaj, saj se nočemo omikati. Raji tavajo nekateri po temi, kar je drugim v njih korist in še bolj všeč. Kakor smo povedali, nedostaje še jedne šole, in sicer te na Bukovci. Te-le vasi: Ševlje, Bukovca, Praprotno, Stirpnik, Sp. Ljuša imajo nad 80 otrok, pa nobene šole. V Selca je predaleč, ker je nad 4 km, ostanejo tedaj brez pouka in rasto kakor teleta. Kar škoda se zdi človeku, ko vidi v omenjenih krajih take analfabete, katerim so krivi tisti, ki ovirajo zidanje šole, da so. In naj občinski odbor navaja pozitivne ali negativne vzroke, vse nič ne pomaga. Vzrok, da župnišče ni plačano, pokopališče nedodelano, je resnica, toda naj se blagovoli v znanje vzeti, da je šola ravno tako potrebna, kakor omenjeni dve napravi, in naj nekateri gospodje ne potiskajo šol v zapeček, kakor mačeha svojo pasterko. Od šol imamo pričakovati mnogo koristnega. Tudi naj se ne meče pesek v oči, da se razširi šola v Selcih v trirazrednico. Omenjene vasi nimajo od tega prav ničesar, če se tam še toliko in toliko uče. Šola v pravem pomenu besede je umestna jedino le na Bukovci in nikjer drugod. To je gotovo, da se občina obremeni s tem, ali kako pa je to, da je ravno šola tisti element, kateri se nekaterim tako silno drag zdi? Kaj pa če malo zračunimo za nek zavod, ki vsi občini ne bode toliko hasnil, kakor jedna klop v šoli? $6000 \times 8 = 48.000$ $\times 15 = 720.000$ gld. 4%. Ali bi se iz te vsote ne dale napraviti imenitne tri šole, okoli katerih bi se še lahko napravile drevesnice? To bi bil plodonosno naložen denar, ne pa za tisto, ki nič ni. Res čuden je konec tega stoletja. Doma nimajo kruha, drugam pa dajejo denar za torte. Le smejaslo naj se nam neumnim Kranjcem, vsaj zaslužimo! Šolsko oblastvo bi pa najbolj pametno storilo, če bi kar ukazalo zidanje šole, opiraje se na to, da imajo za druge zavode toliko, naj pa še jedno domačo šolo sezidajo. In definicija bi bila vsemu temu, da pri nas kakor drugod se boje šol, ker ne marajo imeti izobraženih ljudi! Kakšni so pa izobraženi ljudje, ve vsak.

Liberalci iz selske doline.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. aprila.

— Osebnosti. Sanitetni asistent g. dr. Martin Peroutka je imenovan sanitetnim koncipistom pri deželni vladi. — Častno svetinjo za štiridesetletno vzorno službovanje sta dobila gg. Josip Kump, c. kr. pismonoša v p. in Val. Leskovec, o. kr. inspektor kaznilničnih paznikov oba v Ljubljani.

— Občinske volitve. V Šentjakobskem predmestju lazita dva mežnarja od hiše do hiše in prosjačita ter izsilijeta pooblastila. Glavno agitacijsko sredstvo jima je št. 13. Kako neprevidno, da tako reč neprestano v svet silite, da vsak otrok zanjo izve!

— Pobalinstvo. „Slovenec“ je včeraj priobčil „dopis“ iz Vodmata, v katerem lažljivo denuncira avskultanta g. Deva, da je v Vodmatu agitiral za narodno stranko. Resnično je na tem samo to, da je g. Dev v neki klerikalni gostilni se nekoliko pošalil, ko je slišal, kako domači ljudje, sami zagrizeni klerikalci, pihajo proti narodni stranki. Znano je obče, da g. Dev živi samo za svoj poklic in za petje in da se za nič drugega ne briga, najmanj pa za občinske volitve, in zato je naravnost ostudno, da ga „Slovenec“ lažljivo denuncira. Sicer pa ni nobenega dvoma, da je ta denunciacija samo maščevanje, ker je g. Dev pri „Glasbeni Matici“ nastopil proti Vencajzu V denuncijantstvu so bil klerikalci pač vedno mojstri! To pa „Slovenec“ povemo, da njegovo počenjanje ne bo rodilo sadu, kajti s tem nas samo prisili, da začnemo brezobziren boj in da bomo brez usmiljenja nastopili proti vsakemu duhovniku, ki ima kaj masla na glavi.

— Nabrgojev mandat. Kakor znano, je tržaško namestništvo sistralo sklep tržaškega občinskega sveta, s katerim se je drugič razveljavil Nabrgojev mandat. V sinočni seji pa je občinski svet po poročilu mestnega asesorja Parorela sklenil, pritožiti se proti namestniški odredbi na ministerstvo. Galerija je temu sklepu viharno pritrjevala.

— „Laibacher Zeitung“ je bila pred nekaj dnevi poročala, da se je vrhniška železnica otvorila. To poročilo popravljaj danes, češ, železnica se še ni otvorila, svojemu popravku pa dostavlja, da je dotično napačno svojo notico posnela po „Slovenskem Narodu“. „Laibacherici“ se je tu primerila zmota. Mi nismo nikdar poročali, da se je vrhniška železnica že otvorila ali kdaj da se otvori, nego smo v št. 79. z dne 7. t. m. samo naznanili, da se dne 10. t. m. pelje prva lokomotiva na Vrhniko. Mi smo poročali golo resnico, „Laibacherica“ pa je veliko več povedala, ko je rekla, da se je železnica že otvorila. Za to, kar je uradni list naši notici iz svojega dodal, odklanjamo vsako odgovornost. Prva lokomotiva je šla res dne 10. t. m. na Vrhniko, otvorila pa se bo nova železnica šele koncem maja ali začetkom junija.

— Razmere v Št. Vidu in zatiško sodišče. Iz Št. Vida pri Zatični se nam piše: Z veseljem smo prebrali dopis iz Št. Vida na Dolenjskem v „Slov. Narodu“ z dne 8. aprila. Dober poznavatelj razmer prav objektivno slika napore svetnika Vencajza, napraviti namreč za ogromne stroške Št. Vidcem povsem nepotreben vodovod ter z njegovo pomočjo premestiti sodišče iz Zatične v Št. Vid. Ob kratkem omenjamo le tole: Št. Vid ima vodo prav pred pragom in čisto po ceni, če nikogar ni stala dosedaj niti belica. Če je tedaj kje ta moderna naprava vodovoda nepotrebna, je gotovo v Št. Vidu, in poslanci, ki bi votirali za kaj takega, bi s tem pokazali po jedni strani veliko nebržnost v oškodovanji deželnega premoženja, po drugi strani pa tudi veliko pristranost. Koliko je pa krajev na Kranjskem, ki niso nič manj vredni, kakor Št. Vid, in ki bi bili zadovoljni, ko bi imeli vodo tako pred nosom, kakor je pri nas. In vendar, tem naj se še napelje v hiše na deželne ter državne stroške, — drugi naj hodijo ob času suše uro daleč in še dalje po vodo! Kje je tu jednaka mera? — Sploh je pri nas javna tajnost, da si ta preklicani vodovod, ki je že kriv toliko razprtij v naši vasi, žele le nekateri zbog same komoditete, o kaki resnični potrebi tu ne more biti govora. Vprašajte le ljudi, kaj menijo o tem! Saj je ogromna večina protestirala zoper takšno nepotrebno napravo in potrat, in le mala peščica tukajšnjih 5—6 matadorjev je bila za to. To je istina, koje ne ovrže nikdo, zabelježena v zapisniku županstva na deželni odbor ter v zapisniku ogledne komisije okrajnega glavarstva z dne 11. oktobra 1898. In sodnija? Moj Bog, kje pa naj dobe, da o drugem molčimo, potrebnih stanovanj vsi uradniki s svojimi družinami, njih pomožni organi itd. itd. v Št. Vidu, kjer že sedaj gre trda za stanovanje, ko tu ni drugih zunanjih strank, kakor le učitelstvo štiri-

razredne ljudske šole? Ali naj se najedenkrat sezida kakih pet novih, prostornih hiš? Kdo jih bo zidal in za čegave denarje? Država tudi ne more vsega dati in št. Vid sam stoji na kaj slabih nogah, občinski travnik, to vemo vsi, tudi ni več čist. Vse to so obče znane reči! Kar še nadalje omenja dopisnik, je skoraj do malega govorjeno vaščanom po večini iz srca, in kolikor nam znano, menda tudi naši duhovščini, ki se ne more ogrevati ne za jedno, ne za drugo, najmanj pa za premestitev pokopališča, ki bi se za slučaj, da se sem naseli sodniki, skoraj gotovo morala izvršiti. Le vesel nas, da se je vendar našel kdo, ki se je upal s stvarjo na dan. — Bodi to merodajnim krogom in gg. poslancem v prevdarek! Več št. Vidcev.

— **Odbor dramatičnega društva** ima danes, v četrtek ob 8. uri v gostilniških prostorih „Nar. doma“ svojo zadnjo sejo pred občinim zborom, ki bo v soboto. Za občini zbor se kaže radi usode naše opere veliko zanimanje.

— **Društvo zdravnikov** zboruje v soboto, 15. t. m., ob 5. uri popoldne v družbeni sobi. Dnevni red: 1. Razgovor o različnih zadevah. 2. Demonstracije.

— **Oblakov nagrobni spomenik.** Gospod dvorni svetnik prof. dr. V. Jagič je svojemu bivšemu učencu, pokojnemu profesorju, dr. V. Oblaku, naročil pri kamenosku Feliks Tomanu v Ljubljani lep nagrobni spomenik. Na visoki piramidi iz češkega sienita je izdolben zlat križ in vdolben medaljon iz kararskega marmorja z doprso podobo Oblakovo. Medaljon je v modernem slogu izdelal kipar Berneker na Dunaju. Na podstavku je napis:

Dr. Vatroslav Oblak
r. 15./V. 1864. in u. 15./IV. 1896
v Celju.

Dostojni bystří otívrěstí kánigý.

(v cirilici.)

Svojemu prijatelju

postavili slovanski filologi v spomin.

Staroslovenski verz v legendi je vzet iz Apokalipse, o kateri je rajni Oblak spisal svojo disertacijo. Lepi spomenik je gospod Toman včeraj poslal v Celje, kjer se slovesno blagoslovi in odkrije 15. t. m.

— **Zapriseženje železniških uslužbencev.** Poroča se nam z Zidanega mosta: Včeraj, dne 12. t. m., vršilo se je tu slovesno zapriseženje novosprejetih železniških uradnikov in uslužbencev. Srce je moralo pri tej priliki boleti vsakoga, ki ima le količjak avstrijskega mišljenja, ko je videl vhod v dvorano, koder se je vršila ta slavnost, okrašen z dvema dolgima frankfurtaricama. Odločno protestujemo, da se dopušča, da se pri tako važnem dogodku na ta način žali avstrijsko domoljubje.

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca marca pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Domicelj Makso, Rimska cesta št. 12, trgovino z mešanim blagom; Šarc Lovro, Karlovska cesta št. 19, gostilničarski in krčmarski obrt; Vrečar Neža, Vodmat šte. 19, prodajo sadja in sladčic; Jekel Selig, Stari trg št. 30, prodajo obleke za moške in dečke; Šteblaj Marija, baraka poleg Karlovskega mostu, branjarijo; Vehovec Josipina, Sv. Petra cesta šte. 42, žensko krojaštvo; Legat Ivan, baraka v „Zvezdi“, prodajo sodovice in sladčic; Brajer Neža, Medarske ulice, prodajo porcelanastega blaga; Mandelj Marija, Stari trg šte. 28, modistovski obrt; Novšak Ivan, Jurčičev trg št. 3, branjarijo; Ditrich Anton, Marije Terezije cesta št. 2, prodajo moke na debelo; Gerkman Ant., Gruberjeve ulice št. 1, prodajo premoga in drv; Ogriz Ivana, Florijanske ulice št. 24, prodajo jedil, kuhane kave in čaja. — Odpovedali, oziroma fiktivno opustili pa so obrt in sicer: Stunkovič & Comp., Gradišče št. 2, trgovino z mešanim blagom; Rastohar Franc, Karlovska cesta šte. 19, gostilničarski in krčmarski obrt; Rojc Franc, Metelkove ulice št. 5, prodajo premoga; Ham Uršula, šolski drevored, prodajo masla. — Frisचेv gostilničarski in krčmarski obrt vzela je v zakup Neža Kralj na Tržaški cesti št. 12.

— **Koncert pevskega društva „Zvon“** v Šmartnu na korist učiteljskega konvikta, katerega je „Učiteljski Tovariš“ v svoji zadnji številki z dne 10. t. m. objavil, preložil se je radi nepričakovanih ovir na dan 23. t. m. z istim vpredom in pričetkom. Toliko v pojasnilo gg. kolegom in gospodičnam koleginjam.

— **Prva kukavica** se je letos oglasila na Rožniku dne 9. t. m. Če ji le ne bode

žal, da se je tako zgodaj vrnila v naše kraje. Sploh so se bili letos ptiči pevci prav zgodaj oglasili. Prvi kos je zažvižgal letos v mestnem podturnskem gozdu že 21. januarja, prvi škinkovec je zapel svoj „griču“ že 23. januarja, in tudi žolno je bilo čuti nenavadno zgodaj, že 16. februarja. Seveda, zadnje dni so vse te ptice v sled slabega vremena popolnoma utihnile.

— **Aretovanje.** Mestna policija je prišla včeraj na južnem kolodvoru brezposelnega trgovskega pomočnika Franceta Cizeljna iz Kapele pri Brežicah, kateri je pred posloval v Ljubljani. Cizelj je obdolžen, da je tврdi Kavčič in Gorjanc izvalil bicikel, vreden 140 gold., kateri je potem prodal v Medvodah za 60 gold. Tudi več drugih grehov ima na vesti. Tako je neki na ime nekega tukajšnjega trgovca pri odjemalcih na deželi si dal plačati račune, kateri denar je potem zapravil na Dunaju, kamor se je bil po izvršenih goljufijah odpeljal. Včeraj se je bil vrnil s praznim žepom nazaj, in ga je policija prišla, ko se je hotel dalje odpeljati.

— **Pogozdovanje** Krasa lepo napreduje. Kakor posnamemo uradnim podatkom, se je lani v davčnih občinah Bistrica, Šembije, Selce, Palčje, Jasen in Staravas 11103 ha = 19293 oralov na novo pogozdilo, in 23161 ha = 40245 oralov nasadov popravilo. Za ta dela porabilo se je 2,666 900 sadik črnega borovca, 13 000 sadik belega borovca, 2300 jelovih in 76 000 mecesnovih sadik ter 49 kg semena za podsetev. Dotični troški znašali so 10 070 gl. 49 kr. Ves svet, kar se ga je na Krasu od leta 1876. ob državnih in deželnih troških pogozdilo, meri 148981 ha = 258948 oralov; porabilo pa se je za to 23 689 280 sadik. Vse pogozditve nahajajo se v prav dobrem stanju.

* **Ruski igralci v Berlinu.** Največja ruska tragedinja, Marija Savina, ki je že 25 let prva zvezda Aleksandrovega gledališča, je prišla s svojimi kolegi v Berlin ter priredila nekaj predstav, ki so zbudile splošno zanimanje. Tudi cesar Viljem se je udeležil jedne predstave v ruski uniformi. Poleg Savine, ki ni lepa, a vseskozi izvrzno igrarjica in karakterizirajoča umetnica velikankega talenta, so najodličnejši Gorev, prvi igralec značajev v Peterburgu, Apollinsky, ljubimec, ki je poleg vsega tudi krasen mož, Maravskaja, prva igralka za Savino in velika krasotica, najvika Stravinskaja in bonvivant Dolinov. Največje uspehe ima ruska družba z modernimi igrami. Materijalnih uspehov Savina seveda ni dosegla. Savina je označila kot najboljšo ruske dramatike: Antona Čehova (drame „Čajka“ in „Ivanov“), Vlad. Nemiroviča Dančenko, Špažinskoga, kneza Sumbatova in Suvorina. Ruska ta gledališka družba bo gostovala tudi v Pragi.

* **Koliko se popije na svetu kave.** „Revue scientifique“ prinaša interesantno statistično poročilo, da znaša poraba kave v zadnjih petih letih na vsem svetu 12 milijonov vreč ali okoli 1584 milijonov kilogramov. Iz Braziliije same se izvozi 1056 milijonov kilogramov. Severno-ameriške države so prve, v katerih se porabi največ kave. Ondi porabijo ljudje kave od l. 1889. sem 594 milijonov kilogramov na leto, v letih 1852.—1862. so je porabili samo 198 milj. kilogr. Največ v Ameriki povžite kave se pridelava v Ameriki sami. Izračunilo se je, da je treba 25 gramov kave za jedno čašico. Kdor popije na dan jedno tako čašico, porabi na leto 20 kg. žgane kave. Ako se ceni prebivalstvo Avstrije, Rusije, Francije, Belgije, Nemčije, Italije, Holandije, Švedske, Norveške in Zjedinjenih držav severne Amerike na 300 milijonov duš in se računa, da od teh ljudi le četrti del popije vsak dan jedno čašo kave, znaša letna poraba iste 1650 milijonov kg. Od leta 1870.—1880. se je porabilo na svetu okroglo 792 milijonov funtov kave, od tega časa se je pomnožilo na 1594 milijonov.

* **Nesreča na morju.** Grški parnik „Maria“ se je 9. t. m. zaletel v sredozemskem morju v angleški parnik „Kingswell“ ter se tako hitro potopil, da se je rešilo le čvetero mož, 45 pa jih je utonilo.

Književnost.

— **Tolstega „Vstajenje“.** Najnovejši roman grofa Tolstega, ki izhaja v „Njivi“, je začel izhajati sedaj tudi v hrvatskem prevodu Milana p. Marekovića pod na-

slovom „Uskrsnuče“ v zalogi vseučil. knjigarja Franja Suppana v Zagrebu. Roman izide v 20 zvezkih à 20 kr. Naročila sprejema imenovana zaloga.

Telefonična in brzojavna poročila.

Kaizl v Pragi.

Dunaj 13. aprila. Finančni minister, dr. Kaizl se je včeraj odpeljal v Prago. Danes se je udeležil seje dež. zbora češkega in se posvetoval z raznimi poslanci. Posebno dolgo posvetovanje je imel z načelnikom kluba čeških veleposestnikov, grofom Buquoy. Finančni minister se vrne še danes na Dunaj.

Cesar Viljem na Dunaju.

Dunaj 13. aprila. Cesar Viljem je sprejel povabilo na slavnostno odkritje spomenika nadvojvode Albrehta, katero se bode vršilo binkoštni ponedeljek, in se te slavnosti udeleži oficijalno.

Imenovanje.

Dunaj 13. aprila. Blagajnik plačilnega urada v Gradcu Anton Reich je imenovan načelnikom c. kr. plačilnega urada v Ljubljani.

Pastirski list dunajskega nadškofa.

Dunaj 13. aprila. Dunajski nadškof, dr. Gruschka je izdal pastirski list, v katerem se bavi tudi z agitacijo za izstop iz katoliške cerkve.

Perosi v avdijenci.

Dunaj 13. aprila. Cesar je danes sprejel skladatelja Perosija v posebni avdijenci. Zatrjuje se, da je Perosiju podelil neko odlikovanje.

Izvrševalni odbor desnice.

Praga 13. aprila. „Národní Listy“ obsojajo jako odločno ukrep, vsled katerega se je odpovedala že sklicana seja izvrševalnega odbora desnice, ter pravijo, da se je to zgodilo vsled upliva vlade, kateri ni bilo všeč, da bi se bila desnica sedaj oglasila.

Razne izjave.

Praga 13. aprila. „Meščanski klub“ je imel sejo, katere se je vdeležilo več poslancev. Engel je govoril o abstinenci nemških deželnih poslancev in povdarjal, da je vlada obljubila, da glede jezikovnega vprašanja ničesar ne ukrene, dokler se Nemci in Čehi ne porazumejo. Kaftan je rekel, da bo država močna le tedaj, ako se postavi na federalistično podlago, da pa jo bodo vedno pretresali viharji in da bo slaba in brez veljave, dokler bo stala na nemško-centralistični podlagi.

Karlisti se gibljejo.

Madrid 13. aprila. Vojno ministerstvo je poslalo več polkov v provinciji Katalonijo in Valencijo, kjer se je začelo nevarno karlistiško gibanje.

Narodno gospodarstvo.

— **Okrajna hranilnica in posojilnice** v Idriji je izdala svoje poročilo za četrto upravno dobo. Iz njega je razvidno, da je imela 31. decembra 1898. leta 583 zadružnikov, katerih deleži so znašali 20.491 gl. 63 kr. Zadružnikov je bilo 550 po 1 delež, 2 po 2 deleže, 2 po 5 deležev, 1 po 8 deležev, 37 po 10 deležev. Dne 1. januarja 1898 bilo je vložnikov 1727 z glavnico in obrestmi vred 724.929 kron 85 vin. Mej letom se je 1823krat vložilo 390.802 kron 36 vin., mej letom se je 1632krat vzdignilo 309.500 K 62 vin., toraj več vložilo 81.301 K 74 vin. Kapitalizovane obresti I. polovice leta 14.142 K 13 vin., kapitalizovane obresti II. polovice leta 15.546 K 82 vin. Stanje vlog s kapitalizovanimi obrestmi je koncem leta toraj 835.920 K 54 vin., katere ima 1978 vložnikov naložene. Povprečno znaša jedna vloga 422 K 60 vin. Stanje vknjiženih in nevknjiženih dolgov z dne 1. januarja 1898 je bilo 617.686 K 41 vin. Mej letom se je 298krat posodilo 214.252 K 57 vin., mej letom se je 1632krat vrnilo 74.119 K 55 vin., ostanek 140.133 K 2 vin. Skupaj 757.819 K 43 vin. ter je sledeče posojeno: Z dnem 1. januarja 1898. l. je bilo proti vknjižbi na 308 posestvih posojena zadružnikom glavnica 513.630 K 67 vin. Med letom se je izplačalo 101.705 K 11 vin., mej letom se je vplačalo 21.943 kron 49 vin., ostanek 79.761 K 62 vin., skupaj 593.392 K 29 vin. in sicer je ta znesek na 380 posestvih vknjižen. Z dnem 1. januarjem 1898 je bila na dolžna pisma s poroki posojena 182 zadružnikom glavnica 104 055 K 74 vin. Mej letom izplačali posojila 112.547 kron 46 vin., mej letom vplačali posojila

52.176 K 6 vin., ostanek 60.371 K 40 vin. in sicer je 250 zadružnikom s poroki posojeno 164.427 K 14 vin., torej vknjiženo posojilo 593.392 kron 29 vin., nevknjiženo 164.427 K 14 vin., skupaj kot zgoraj navedeno 757.819 K 43 vin. Obresti se je sledeče vplačalo: V upravni dobi leta 1898. se je 1531krat vplačevalo v skupnem znesku 32.785 K 79 vin. ter spada na vknjižena posojila znesek 25.486 K 23 vin., na nevknjižena posojila 7299 K 56 vin. Preplačano za leto 1899. od vknjiženih posojil 4772 K 59 vin., predplačano za leto 1898. od nevknjiženih posojil 2004 K 58 vin. Za upravno leto 1898. vplačali: vknjiženih posojil 20.713 K 64 vin., nevknjiženih posojil 5294 K 98 vin. Zaostale obresti: od vknjiženih posojil 4492 K 11 vin., od nevknjiženih posojil 489 kron 86 vin. Zamudne obresti: od obresti vknjiženih posojil 155 K 17 vin., od obresti nevknjiženih posojil 15 K 88 vin. Stanje naloženega denarja: stanje dne 1. januarja 1898. leta 122 490 kron 64 vin., pri drugih denarnih zavodih je bilo mej letom naloženo 93.940 K, ostanek naložen 216 430 K 64 vin., vzdignilo se je mej letom 134.851 K 77 vin., ostanek naložen 81.578 K 87 vin., nevzdignene obresti za 1898. leto 3332 kron 86 vin. Stanje dne 31. decembra 1898. leta 84 911 K 73 vin.

Po nasvetu načelnikstva in nadzornikstva se je dne 20. marca 1899. določilo, naj dobijo naslednje nagrade in podpore:

Nagrada za uradovanje 1600 kron. Podpore: Družbi sv. Cirila in Metoda 100 kron, družbi sv. Vincencija v Idriji 100 kron, šoli v Idriji 100 kron, šoli v Žiréh 50 kron, šoli v Črnem Vrhu 50 kron, šoli v Godoviču 50 kron, šoli v Spodnji Idriji 40 kron, šoli v Ledinah 40 kron, šoli na Gorjah 40 kron, šoli na Vojskem 40 kron, šoli na Vrhu 40 kron, šoli v Zavraču 40 kron, Gasilnemu društvu v Idriji 100 kron, Gasilnemu društvu v Žiréh 50 kron, Gasilnemu društvu v Črnem Vrhu 50 kron, Kmetijski podružnici v Spodnji Idriji 50 kron, Mlekarski zadruzi v Ledinah 30 kron, „Jubilejska bližnica“ po „ključah“ 30 kron, Za Prešernov spomenik v Ljubljani 50 kron, Pomožnemu društvu visokošolcev v Gradcu 50 kron.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Velika, krasna podoba Piglheimova manjkala je še vedno, tudi dragocene Astine ure še ni bilo. Nasprotno: stanovanje se je zdelo Rozi čudno prazno, akoravno ni vedela zakaj. Prazno, zapuščeno! Nobenih gostov, nobenih sprejemov več; dobro izurjena hišina odpuščena, tu in tam prah, nered, podoba napredujoče zanemarjenosti. Povrh polastila se je Aste neka brezčutnost, ki se je kazala v vsem njenem kretanju. Ona, kateri sta bila gledališki in koncertni repertoar navadno natančno znana v tekočem letu, še v umetniški razstavi ni bila. In vendar bi bila bolj ko kdaj poprej imela vzrok se razvedriti, ker barona ni bilo skoro nikdar doma, ne po dnevi, ne po noči.

Vsako je moral opaziti, kako blizu je bila nesreča. Le oče tega ni zapazil. On, bistroumni jurist, ni imel očesa, ne praktične zmožnosti za opazovanja, nego le formalni zunanji red. Stvari do dna pregledati, vprašati, kako so se razvile, to zmožnost je izgubil v dolgoletni sodni praksi. Včasih je Roza skušala očeta oporiti na izpremenjeno stanje v hiši in v zakonu Aste. A oče je ni razumel. Asta se je vendar iz ljubezni omožila, vzela moža iz najboljših krogov, mora vendar srečna biti! In ko se je tudi njemu čudno zdelo, da barona nikdar doma ne dobi, opravičevala ga je Asta na vse načine. In ta žena naj bi bila nesrečna?

In če je slučajno stari sodni predsednik svojega zeta doma dobil — kako prijazna sta si bila drug proti drugemu! Baron je bil vedno „netolažljiv nesrečen“, da je toliko časa izostal; Asta se je prisiljeno nasmešnila ter dejala: „Saj vem, ljubi mož, da ni nikdar Tvoja krivda, če Te ni!“

Predsednik deželne sodnije ta izkušeni poznalec ljudi, se je temu prav razumno smejal. Njemu naj se nikar ne pripoveduje, da tukaj ni vse v redu, kjer se mož in žena tako zastopita.

Roza in Štefanija pa sta delali sumne obraze. Z ženskim nagonom spoznali sta, da je sreča drugačna. (Dalje prih.)

Poslano.*)

G. L. Grilcu i. dr. v Begunjah, Gorenjsko.

Doslednost je lepa čednost, a ta oseba katera za Vašim poslanim tiči, je gotovo ne pozna, drugače bi bila prišla sama na dan, pa ji gotovo ne diši!!

Kako jo pa ravno Vi čislate, Vas spominjam na znano afero v jeseni ob polnoči, če pa imate Vi to za čislanje, Vam drago, a jaz sem drugega mnenja.

Akoravno bi Vam še veliko lahko odgovoril, Vam ne odgovarjam na Vaše zavito poslano drugzega, ker vem, da drugzega nimate pri tem, kakor to, da ste svoja imena dali in še ta po sili, kakor na primer v petek v Radovljici in vsi tudi gotovo niste vedeli za koga.

Če sem pa tudi mlad, mi nikar ne zamerite, da se na Vaše „Poslano“ smejem, ker v njem ni nič resnega, posebno to, ker se med Vašimi podpisani lesketa ime posebnega starega.

A na to gotovo niste mislili, da mora biti med vsebino in podpisni konsekvence, radi tega Vam tudi jaz ne zamerim in Vam sploh drugače ne odgovarjam, kakor ustmeno. To je moja zadnja beseda. (704)

Begunje, dne 13. aprila 1899.

J. Avenik

oštr, trgovec in prvi svetovalec.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Zahvala.

Slavna kranjska hranilnica je dovolila „Narodni Soli“ za tekoče leto 200 gld. podpore v nakup blaga revnim ljudskim šolam.

Podpisane izreka zgoraj imenovani hranilnici najtoplejšo zahvalo za velikodušno podporo ter kličeta: Bog plačaji!

Ljubljana, dne 12. aprila 1899.

A. Razingar. Jos. Cepuder.

Meteorologično poročilo.

Vitina nad morjem 806-2 m. Srednji aračni tlak 736-0 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
12.	9. zvečer	728-9	5-5 p.m. svzh.		dež	
13.	7. zjutraj	729-0	1-1 sr.svzhod		sneg	
	2. popol.	728-9	4-0 sr.svzhod		oblačno	27-5 mm

Srednja včerašnja temperatura 4-6°, normala: 9-1°.

Dunajska borza

dne 13. aprila 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 „ 50 „
Avstrijska zlata renta.	119 „ 90 „
Avstrijska krona renta 4%.	100 „ 65 „
Ogerska zlata renta 4%.	119 „ 60 „
Ogerska krona renta 4%.	97 „ 30 „
Avstro-ogerske bančne delnice	318 „
Kreditne delnice.	957 „ 50 „
London vista.	120 „ 65 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 „ 97 „
20 mark.	11 „ 79 „
20 frankov.	9 „ 56 „
Italijanski bankovci.	44 „ 40 „
C. kr. cekini.	5 „ 68 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.

Globoko užaljeni po smrti nepozabnega moža, očeta, brata in svaka, gosp.

dr. Mateja Pikel

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo, za neštivilne dokaze iskrenega sočutja, in mnogobrojno spremstvo, vsem prijateljem in znancem, zlasti gosp. pevcem in godbenemu društvu.

Postojna, dne 12. mal. travna 1899.

(701) Žalujoči ostali.

Na prodaj sta 2 teški, močni kobili

10 let stari, 150 in 152 cm visoki, kakor tudi voz in kometi pri Goricku-u na Raki, Dolenjsko. (687-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Pregra čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Lince, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. s jutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezera, Inomost, Bregenc, Curh, Geneva, Paris, čez Klein-Reifling v Steyr, Lince, Budejovice, Plzenj, Marijine varo, Heb, Francove varo, Karlove varo, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Pregra v Novo mesto in v Kečevje.** Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 05 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. s večer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Pregra iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. s jutraj obojni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne obojni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneva, Curiba, Bregence, Inomosta, Zella ob jezera, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. s večer obojni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Pregra iz Novega mesta in Kečevja.** Obojni vlaki: Ob 8. uri 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. s večer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. s jutraj, ob 11. 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. (1)

Sveže Kulmbachsko pivo

v steklenicah priznano zdravilo in krepilo za bolnike je v zalogi trgovine (21-84)

Kavčič & Lilleg pri „Zlatoregu“.

Štev. 11.591. (682-3)

Mestna kopelj v Koleziji

se za leto 1899 oddaja v najem.

Pismene ali ustne ponudbe sprejema do 30. t. m. in pogoje naznanja mestni komisariat v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 6. aprila 1899.

Prostovoljnim potom se v last proja ali pa v najem dá za več let.

posestvo

eno uro daleč od Trebnjega na Dolenjskem, ležeče tik vode „Mirne“. Posestvo obstoji iz mlina v dobrem stanu in iz gospodarstvenega poslopja; zraven je podrt mlin, kateri se lahko zopet popravi ali pa kaka druga tovarna napravi. Travnikov, njiv, gozda in pašnikov je vsega skupaj 9 orolov, da se lahko vrši živinjska in svinjska živinoreja z dobrim vspehom.

Natančnejši pogoji se izvedo ustmeno ali pismeno pri Jakobu Petroviču, trgovcu v Trebnjem, ali pa pri lastnici Mariji Teran v Dolini, pošta Trebnje. (688-2)

Urarskega pomočnika

18 do 20 let starega, vzprejem takoj.

Franc Benedičič urar v Škofjiloki.

(660-3)

Kdor želi pošteno in zdravo

mleko

v večji ali manjši množini od 10 krav, blagovoli naj se kmalu oglašiti pri upravnistvu „Slov. Naroda“.

(689-2)

V trgovino z mešanim blagom vzprejmeta se takoj

trgovski pomočnik

in

učenec.

Ponudbe pod „A. B. 23“ na upravništvo „Slov. Naroda“.

(665-3)

Prodaj barako

v slogu vile na Križevniškem trgu stoječo, pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe sprejemam do 21. aprila v pisarni Rimske ceste št. 7.

Ivan Plantan

c. kr. notar.

(692-3)

Moka

iz mlina

Vinkota Majdiča v Kranji

oddaja se po

en gros cenah v plombriranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalni

Maksa Domicelja v Ljubljani

na Rinski cesti

vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil. (459-7)

Opozarja se, da priznava izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Iščem za svojo gostilno v Ljubljani

spretnega natakara

kateri bi prevzel gostilno na račun in to s 1. majnikom ter zamogel založiti kavcijo.

Peter Strel

vinski trgovec in posestnik

Mestni trg št. 3.

(685-2)

Modroci na peresih (Feder-matratzen), ki jih izdeluje tapetnik Obreza v Ljubljani, so najboljši in najcenejši.

Koroški rimski vrelec
najfinejša planinska kiselica, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškem, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehurju in ledvicah. 15
Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik v Kranju: Fr. Dolenz, v Radovljici: Oton Homan v Mojstrani: J. Kozjek, v Trzinu: Fr. Reitharek

Moderce
izvrstne facone, najboljši izdelek
priporoča 15
Alojzij Persch
Pred škofijo št. 22, poleg mestne hiše.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in velocipedov.

VABILO
OBČNEMU ZBORU
„Posojilnice v Celji“
registrirane zadruge z neomejeno zavezo
Vorschussverein in Cilli, registr. Genossenschaft mit unbeschr. Haftung
kateri se bode vršil
v nedeljo dne 23. aprila 1899 ob 12. uri opoldne v sejni dvorani „Narodnega doma“ v Celji
s sledečim dnevnim redom:
1. Poročilo načelstva. 3. Razdelitev čistega dobička.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1898. 4. Razni predlogi.
Celje, dne 10. aprila 1899. Načelstvo. (703)

Urban Weber nasl.

Zalilog, pošta: Železniki.

Na prodaj je več tisoč centov strešnih skalc (Dachschiefer)

iz lastnih škrlolomov po jako nizkih cenah.

Prevzemam pokrivanje vsakovrstnih stavb, kakor tudi cerkvâ in zvonikov.

Z odličnim spoštovanjem

Urban Weber nasl.

(699-1)

Premier-kolesa

že 24 let

(702-1)

prva znamka

Zastopnik: Fr. Čuden, trgovina z biciklji, Ljubljana.